

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/22555,Uniwersytet-Slaski.html>
2022-07-06, 23:49

Uniwersytet Śląski

Uniwersytet Śląski powstał 1968 z połączenia Filii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Katowicach z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Katowicach.

Pod koniec I. 70. zatrudnionych było blisko 3 tys. pracowników, w tym ok. 1,4 tys. naukowo-dydaktycznych. W roku akademickim 1980/1981 studiowało 13,5 tys. osób, w tym 8 tys. na studiach dziennych.

1976–1980 kilkanaście osób (pracownicy, studenci) podjęło próby prowadzenia niezależnej działalności, m.in. poprzez kontakty z KOR, KSS KOR, ROPCiO, SKS, WZZ, KPN, RMP.

IX–X 1980 powstanie kół, komisji wydziałowych i instytutowych „S”. 2 X 1980 został powołany Tymczasowy Uczelniany Komitet Koordynacyjny „S” w Uniwersytecie Śląskim (przew. Jan Jelonek), 19 X 1980 Tymczasowy Komitet Założycielski NZS UŚ, 28 X 1980 Międzywydziałowy Komitet Koordynacyjny NZS UŚ. 6 XI 1980 ukazał się pierwszy numer pisma „Solidarność Uniwersytecka. Biuletyn Informacyjny NSZZ »Solidarność« Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”. 27 XI 1980 powołano KZ „S” (przew. J. Jelonek). XII 1980–XII 1981 działalność Wszechnicy Górnośląskiej (spotkania m.in. na terenie UŚ, wśród organizatorów i wykładowców m.in. pracownicy i studenci UŚ). Pod koniec XI 1980 „S” zrzeszała 1,5 tys. osób (40 proc. wszystkich pracowników, w tym ok. 50 proc. kadry naukowo-dydaktycznej), skupionych w 24 kołach (we wszystkich jednostkach z wyjątkiem Studium Wojskowego).

16–17 II 1981 NZS zorganizowało na uczelni tzw. nocne czuwanie popierające strajk studentów łódzkich. 24 III 1981 wybrano Tymczasową Komisję Uczelnianą NZS (przew. Wojciech Szarama), 14 IV 1981 Komisję Uczelnianą NZS (przew. W. Szarama), zrzeszającą ok. 1,5 tys. studentów. IV

1981 ukonstytuowała się w UŚ sekcja KOWzP.

23 IV 1981 na rektora został wybrany kandydat „S” August Chełkowski.

19 XI–11 XII 1981 strajk okupacyjny NZS UŚ w solidarności ze strajkującą WSI w Radomiu (przew. Uczelnianego Komitetu Strajkowego Jan Jurkiewicz).

13 XII 1981 internowani: A. Chełkowski (jako jedyny urzędujący rektor w kraju), prorektor Irena Bajerowa, 1981–1982 internowanych łącznie co najmniej 35 pracowników UŚ (największe represje wobec naukowców z Instytutu Fizyki, Wydz. Prawa i Administracji, Wydz. Nauk Społecznych, Wydz. Filologicznego) i 56 studentów, w większości z NZS (m.in. 16 z WPiA, 15 z WNS, 8 z Wydz. Filolog., 7 z Wydz. Matematyki, Fizyki i Chemii), za działalność związkową co najmniej 4 osoby aresztowane, co najmniej 21 zwolnionych dyscyplinarnie.

13 V 1982 przed rektorem UŚ kilkunastominutowa demonstracja przeciw wprowadzeniu stanu wojennego z udziałem ok. 200–400 osób, w ramach represji internowano kilkunastu pracowników i studentów UŚ (w wyniku tego nastąpiło praktycznie zawieszenie działalności Zakładu Fizyki Teoretycznej w Instytucie Fizyki).

1982–1989 pracownicy i studenci UŚ angażowali się w działalność miejskich, regionalnych i ogólnokrajowych struktur konspiracyjnych, m.in. MKK „S” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego Danuty Skorenko, SW (np. Sławomir Bugajski z Instytutu Fizyki – X 1982 założyciel SW Oddział Katowice, do 1985 przew.), KPN. 1982–V 1984 w Katowicach pracownicy Wydz. Matematyki, Fizyki i Chemii wydawali „Biuletyn KKO Uniwersytetu Śląskiego”, pismo Konspiracyjnego Komitetu Oporu. Pracownicy i studenci UŚ uczestniczyli m.in. w Duszpasterstwie Ludzi Pracy, mszach za Ojczyznę, Tygodniach Kultury Chrześcijańskiej, składaniu kwiatów pod KWK Wujek oraz współorganizowali te działania. X/XI 1985–poł. 1986 działał Studencki Komitet Oporu, jesień 1986–X 1988 Tajny Uczelniany Zarząd NZS; V 1986 – IV 1989 w Katowicach wydawane pismo „Kontra” (od 1987 jako „Bez

Retuszu”), pocz. jako biuletyn SKO, nast. organ prasowy Międzyuczelnianej Rady Porozumiewawczej NZS Uczelni Śląskich. 1986–1989 studenci UŚ tworzyli w regionie WiP” i Śląski Ruch Ekologiczny. X 1988–IV 1989 działał Komitet Organizacyjny, nast. od IV 1989 Komitet Uczelniany NZS UŚ. 29 V–31 V 1989 strajk studencki na UŚ.

Od II/III 1989 działania na rzecz reaktywowania „S” na UŚ (spotkania członków „S” piastujących mandaty z l. 1980–1981), 3 V 1989 WZD „S” UŚ (działało 14 kół skupiających 430 członków), X 1990 – ponad 700 członków, 1989–1990 przew. KZ J. Jelonek.

V–VI 1989 udział członków „S” UŚ w kampanii wyborczej, mandaty zdobyli członkowie uczelnianej „S”: senatorski – A. Chełkowski, poselskie – Jan Rzymelka, Walerian Pańko.

Na początku 2016 na UŚ na etatach naukowo-dydaktycznych zatrudnionych było blisko 2,1 tys. nauczycieli akademickich (łącznie liczba pracowników ok. 3,4 tys.), studiowało ok. 27,4 tys. studentów, łącznie ze słuchaczami studiów podyplomowych i doktorantami – 35 tys.

1971–1990 Wydz. III/Wydz. III-1/Wydz. Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa KW MO/WUSW w Katowicach prowadził m.in. SO krypt. Uniwersytet, 1980–1983 Wydział III/ Wydz. III-1 KW MO/WUSW w Katowicach SO krypt. Związek (dot. Komisji Uczelnianej NZS).

Tomasz Kurpierz/Jarosław Neja

[Katowice](#), [Region Śląsko-Dąbrowski](#), [NZS](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)